Bestuursrapportage

Januari - augustus 2019

1. Inleiding

Programma overstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere of alle kolommen. Verantwoording over de stand van zaken van deze onderwerpen vindt hier plaats.

Omgevingswet
Veiligheidsregio Fryslân bereidt zich voor op de komst van de Omgevingswet. Als uw adviseur op het gebied van veiligheid en gezondheid hebben we een leidende rol gehad in het opleveren van het zogenaamde omgevingslab Gezondheid. De uitkomsten van het lab ondersteunen gemeenten in het komen tot keuzes over de rol van gezondheid in uw omgevingsbeleid. Eenzelfde lab op het gebied van veiligheid is in de maak.

Ondertussen liggen we grotendeels op schema om de interne bedrijfsvoering klaar te maken voor de nieuwe situatie. Het grootste knelpunt is de ondersteuning op het gebied van informatievoorziening. Ons huidige adviseringsprogramma lijkt niet te voldoen aan de eisen. Er vindt nu een onderzoek plaats naar welke varianten er zijn, inclusief bijbehorende implicaties. Mocht een nieuw systeem nodig zijn, dan volgt hiervoor een financieel voorstel in de kaderbrief. Omdat definitieve besluitvorming van de begroting in juli 2020 plaats vindt, is het, rekening houdend met een aanbestedingsperiode en een inrichtingsfase, niet haalbaar om het systeem werkend te hebben op 1 januari 2021. Mocht deze situatie zich voordoen, dan rapporteren wij over de mogelijke gevolgen in de bestuursrapportages van 2020.

Wnra
De status van de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is nog ongewijzigd. Er is nog steeds onduidelijkheid over de werking van arbeidsvoorwaarden voor medewerkers van gemeenschappelijke regelingen. Wel is er in juni een werkgeversvereniging opgericht voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Hierdoor worden gemeenschappelijke regelingen een cao-partij en kunnen medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven ontvangen als in de cao-gemeente. Hoe de praktische uitwerking gaat zijn, zal later blijken.

Financiële afwijkingen

In deze bestuursrapportage wordt gerapporteerd over de begroting 2019 na eerste wijziging. De prognose van het operationele resultaat voor 2019 komt uit op € 429.000 negatief, opgebouwd uit € 130.000 voor Brandweer, € 30.000 voor Crisisbeheersing en € 269.000 bij het programma Organisatie. De achtergrond van deze bedragen wordt toegelicht in de betreffende programma's.

2. Programma Gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de realisatie over de eerste acht maanden wordt er voor 2019, net als bij de vier-maandsrapportage, een financieel resultaat van nihil geprognosticeerd. Dit is samengesteld uit enkele voordelige saldi in verband met hogere opbrengsten bij reizigersvaccinatie en uitbraakmaatregel meningokokken ad € 467.000 en nadelige saldi bij vooral de Academische werkplaats (€ 153.000) en uitvoering JGZ. De uitvoering van de JGZ leidt tot een verwacht nadelig saldo van afgerond € 200.000 conform bestuurlijke afspraken.

Inhoudelijk worden de reguliere werkzaamheden conform planning uitgevoerd.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Arbeidsmarktproblematiek
We zien een verandering op de arbeidsmarkt. De schaarste van essentiële functies neemt toe. Op dit moment is er alleen sprake van een probleem op het vervullen van vacatures bij de artsen. Uit de arbeidsmarktanalyse van de GGD blijkt echter de verwachting dat de knelpunten voor de doelgroep verpleegkundigen en artsen steeds groter worden. Om hier goed op in te kunnen spelen wordt het voor de GGD steeds belangrijker om zichzelf te profileren in de markt. Om de komende jaren over voldoende goed personeel te beschikken en talent aan te trekken is focus op een goede arbeidscommunicatie en werkgeverspositionering daarom van belang.

Stand van zaken overige resultaten en indicatoren

In de vergadering van de bestuurscommissie Gezondheid van 15 november 2018 is het meerjarenbeleidsplan 2019 - 2022 vastgesteld. Daarnaast zijn in dezelfde vergadering de bijbehorende indicatoren vastgesteld. Hieronder vindt u terugkoppeling op de op dit moment bestuurlijk relevante onderwerpen, onder de in het meerjarenbeleidsplan vastgestelde thema's:

Leefstijl en vitaliteit

Kansrijke start
Het actieprogramma Kansrijke Start geeft onder meer aan dat er lokale/regionale coalities gevormd moeten worden. Een coalitie Kansrijke Start is een samenwerking tussen betrokken professionals uit het medische en sociale domein. Vanuit verschillende kanten (o.a. de vergadering van de vorige bestuurscommissie, een GIDS-bijeenkomst, een overleg Nu niet Zwanger) is gevraagd om een gezamenlijke startverkenning. Resultaat van deze startverkenning was de wens dat de GGD een trekkersrol zal vervullen op provinciaal niveau. Deze wens is getoetst bij het bestuur, tijdens het overleg van de bestuurscommissie Gezondheid in juni. Momenteel wordt er gewerkt aan een gedragen plan met ruime input van de gemeenten. De verwachting is dat dit plan in de vergadering van 14 november aan het bestuur zal worden voorgelegd.

Nuchtere Fries
Vorig jaar is besloten om het programma Nuchtere Fries te continueren. Inmiddels is gestart met een nalevingsonderzoek. Resultaten van dit onderzoek moeten input leveren voor de verdere concrete invulling van dit programma. Het onderzoeksrapport wordt begin november opgeleverd. Voor oplevering wordt nog een bijeenkomst georganiseerd voor platformdeelnemers en bestuurders.

Rookvrije generatie
De projectleiders zijn inmiddels gestart met het programma. Het zogenaamde 'Bestuursdiner' wordt, in overleg met ketenpartners, omgevormd naar een ander event. De StopMetRoken programmaleiders

inventariseren de door gemeenten gewenste acties. Alle consultatiebureaulocaties zijn inmiddels rookvrij. Daarmee voldoen we aan de wettelijke eis.

Van Nationaal Preventieakkoord naar een samenhangende preventieaanpak in Friesland
In 2018 is het Nationaal preventieakkoord (NPA) gesloten. In Friesland zijn de onderwerpen van het preventieakkoord vooral belegd in de programma's Nuchter over Gewicht, Nuchtere Fries en Rookvrije generatie.
Verschillende gemeenten hebben ons gevraagd om samen met gemeenten en ketenpartners te onderzoeken of en hoe we tot een meer samenhangende preventieaanpak kunnen komen, waarbij de levensloop leidend is. Daarbij gaat het in ieder geval om meer integratie van de drie genoemde programma's, maar waarschijnlijk ook met GIDS, kansrijke start, fysieke leefomgeving en Vitale Regio. Verder hopen we een verbinding te leggen met het Sportakkoord c.q Fries Beweegakkoord en met verdere implementatie van Positieve gezondheid. Naar verwachting presenteren we een voorstel voor "het Friese NPA" aan de bestuurscommissie in de eerste vergadering van 2020. Staatssecretaris Blokhuis wordt ook uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

Lokale leefwereld

JGZ 3.0
Het programma ligt op koers. Het programma loopt binnen het financieel kader, zoals dat bestuurlijk voor het programma JGZ 3.0 is vastgesteld.
Momenteel zijn er vier pilots gestart. Dit zijn de uitvoering van SPARK in Lemmer, Centrale Zorgverlener in Sneek, Positieve gezondheid bij schoolverzuim in Achtkarspelen en gebruik van een Online zorgplan bij Integrale Vroeghulp. Binnen het programma loopt een onderzoeklijn; resultaten van deze onderzoeken geven richting aan de uit te voeren pilots.

Sociaal Domein Fryslân
We sluiten aan bij de processen en projecten van Sociaal Domein Fryslân om hiermee preventie te verbinden met de zorg, met name de uitvoering binnen de tweede lijn. Het versterken van het pedagogisch klimaat vanuit de GGD/JGZ in wijken en buurten is een vorm van preventie die aansluit bij en ondersteunend is aan de doelen van Foar fryske Bern. Dit betreft ook het onderwijs, ook hier is het verbinden van preventie en zorg een belangrijk doel.

JGZ – Leerling lijsten in het voortgezet onderwijs
De onderzoeken binnen JGZ vinden plaats op de scholen. De gegevens van de school moeten hiervoor worden gekoppeld aan de gegevens van de kinderen binnen het kind dossier. Sinds vorig jaar gaat dit via DUO. Deze wetswijziging levert voor de GGD veel meer handmatige administratieve handelingen en de benodigde gegevens zijn veel later in het schooljaar beschikbaar. We zijn druk bezig onze werkprocessen hierop aan te passen.

Gezonde leefomgeving

Rijksvaccinatieprogramma
Per 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Jeugdgezondheidszorg is daarbij de uitvoerende organisatie. Dit betekent dat gemeenten naast de bekostiging ook verantwoordelijk zijn voor het monitoren van de uitvoering en de resultaten daarvan. Voor dit doel stelt het RIVM rapportages beschikbaar. Daarnaast informeert de GGD de gemeenten periodiek.

De dalende vaccinatiegraad is landelijk een groot probleem en daarmee ook zeker een punt van aandacht in Friesland. De meest recente vaccinatiegraad cijfers laten zien dat dat we momenteel iets boven de landelijke vaccinatiegraad zitten, met uitzondering van de HPV-vaccinatie.

De cijfers geven geen aanleiding tot specifieke maatregelen, we continueren het huidige provinciale beleid van de GGD en volgen de landelijke ontwikkelingen en anticiperen hierop. Binnen het beleid is wel meer aandacht voor deskundigheidsbevordering van het personeel, waardoor we 'informed consent' kunnen uitvoeren. Daarnaast voeren we een proactief persbeleid.

Er is een procescoördinator RVP aangesteld, die naast het implementeren van de vele veranderingen ook aan de slag gaat met een aanpak op de dalende vaccinatiegraad.
De cijfers over verslagjaar 2018 zijn in de afgelopen maanden geanalyseerd. Hierop blijkt nog een verdiepingsslag nodig te zijn. Wij verwachten de resultaten van deze verdiepende analyse in november met de gemeenten te kunnen delen.

Uitbraakmaatregel Meningokokken W
In het kader van de uitbraakmaatregel Meningokokken W zijn in totaal 34.000 jongeren opgeroepen, De cijfers laten een opkomstpercentage zien van ruim 86%. De organisatie en samenwerking met de gemeenten is goed verlopen. Het definitieve budget voor de campagne is inmiddels bekend. De campagne is binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Een positieve bijvangst van deze uitbraakmaatregel is dat het opkomstpercentage voor HPV aanzienlijk gestegen is.

Oplevering bouwsteen gezondheid
Vorig jaar besloot de stuurgroep van De Friese Aanpak om Veiligheidsregio Fryslân twee aanvullende labs binnen Omgevingslab Fryslân te laten organiseren. Om invulling te geven aan deze opdracht is daarom door de brandweer een lab Veiligheid ingericht en door de GGD een lab Gezondheid. Het lab Gezondheid heeft een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Met input uit alle labs is vervolgens de bouwsteen Gezondheid ontwikkeld. De bouwsteen is inmiddels bestuurlijk opgeleverd. In de bestuurscommissie van oktober wordt een voorstel voor borging/versterking van onze beleidsadviesrol ten aanzien van een gezonde leefomgeving ingebracht. De structurele impact hiervan wordt, na goedkeuring door de bestuurscommissie, uitgewerkt in de kaderbrief.

Zorg en veiligheid

Personen Met Verward Gedrag
De GGD is bezig met de ontwikkeling van de portefeuille zorg en veiligheid waarin een vijftal voorstellen zijn opgenomen over hoe de GGD de gemeenten kan ondersteunen op vraagstukken rondom personen met verward gedrag cq openbare geestelijke gezondheidszorg. Deze vijf producten betreffen onder andere de werkzaamheden rondom de voorzetting van de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie, het Meld-en Adviespunt verward gedrag, de inzet van de Wijk GGD'er vanuit een regionale pool en de Wet verplichte ggz. Het voorstel staat op de agenda van de bestuurscommissie Gezondheid van oktober. Dit betreft fase 1.

Fase 2 betreft een vervolg op de verkenning van de mogelijke regievoering van de Friese aanpak personen met verward gedrag van Sociaal Domein Fryslân (SDF) naar GGD Fryslân. Dit is nog niet meegenomen in fase 1 omdat er nog onduidelijkheid is over inhoudelijke werkzaamheden die overgedragen zouden kunnen worden en de daarmee gemoeide financiën. Afgesproken is dat we dit verder gaan verkennen, met als doel om in 2020 met een voorstel te komen.

Wijk GGD 'ers
Wij zien dat gemeenten het concept Wijk GGD'er op verschillende wijzen invullen. Vanuit de pilot Meld- en adviespunt Verward Gedrag blijkt een behoefte aan ondersteuning hiervan. Deze ondersteuning is middels het instellen en ondersteunen van een regionale expertpool meegenomen in het voorstel voor de inrichting van de portefeuille Zorg & Veiligheid.

Overige ontwikkelingen

Academische werkplaatsen publieke gezondheid (Awpg)
Na het bestuurlijk fiat is het coördinatorschap bij twee personen neergelegd. Zij hebben een onderzoekprogramma opgesteld, waarbinnen momenteel 11 onderzoeken lopen.
Veel inzet wordt gedaan op de realisatie van de samenwerking met de Aletta Jacobs School of Public Health (AJSPH) van de RuG en het UMCG, onder de naam Aletta Fryslân, die op de University Campus Fryslân zal worden gevestigd. In overleg tussen AWPG en AJSPH wordt synergie op de onderzoekagenda gezocht. Gezamenlijk wordt geïnvesteerd in een onderzoekminor *Public Health* die in september 2019 zal starten.

Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)
De PGA JGZ wordt door het COA landelijk aanbesteed. Het aanbestedingstraject heeft vertraging opgelopen, omdat er discussie is over of deze taak voortvloeit uit de WPG of de wet COA. Het COA is voornemens om de aanbesteding in het najaar uit te zetten. Wanneer deze taak elders belegd wordt, heeft dit effect op de continuïteit van zorg. Wij zullen onze werkprocessen hierop moeten aanpassen. Dit kan nadelige effecten voor de continuïteit van de zorg hebben.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
De AVG is van invloed op de vele clientcontacten binnen de GGD en de gegevens die we delen binnen het netwerk waarin we werken. Dit jaar implementeren we binnen de GGD een werkwijze waarmee we de eisen die de AVG stelt op het gebied van transparantie, dataminimalisatie en doelbepaling, op een positieve en vooral praktische manier vorm kunnen geven binnen het werk van de GGD. Deze werkwijze is ook zeer geschikt om binnen het sociaal domein en jeugd netwerk toe te passen. Dit vraagt het komende jaar veel inzet op bewustwording onder de medewerkers en aanpassingen binnen alle werkprocessen.

Investeringskredieten

Investeringskredieten	1e begrotings-wijziging	2e bestuurs-rapportage	Verklaring mutatie
Wifi	35.000	35.000	
Reshuffling teams 1e & 2e etage HTW	30.000	30.000	
Plan gezonde voeding/nieuwe pantry's	35.000	-	Plan vindt geen doorgang in ‘19.
Hardware incl. office kazernes	37.275	37.275	
Smartphones	120.000	120.000	
Nieuwe werkplek	325.000	325.000	
Infrastructuur	10.000	10.000	
Audiovisuele middelen	24.000	24.000	
Koppelingen	30.000	30.000	
Werkplekmeubilair, bureaus en stoelen	340.000	260.000	In afwachting van de lopende Europese aanbesteding kon er niet besteld worden begin ’19
AFAS-ontwikkelingen / E-HRM	50.000	50.000	
Organisatie	**1.036.275**	**921.275**	
JGZ, herinrichtchtingskosten	100.000	100.000	
Roostersysteem invalpool	25.000	25.000	
Laptop screeners	10.000	10.000	
GGD	**135.000**	**135.000**	
Verbouw diverse locatie	1.751.500	780.945	Verbouw kazerne Damwoude en deel legionella aanpassingen in ‘20.
Grond	525.000	330.794	Grond Oudega naar ‘20.
Nieuwbouw	2.832.850	1.179.946	Verwachte oplevering van de kazerne in Harlingen ‘20 in plaats van ‘19.
Centrale inbraak- en brandalarmering	142.000	-	Doorgeschoven naar ‘20.
Redvoertuigen	1.590.390	1.528.411	
Hulpverleningsvoertuigen	1.872.001	-	Ingebruikname in ‘20.
Tankautospuiten	4.227.000	4.227.000	
Haakarmvoertuigen	601.695	583.061	
Personeel/materiaalwagen	2.005.500	1.348.500	
Dienstauto's	343.380	277.535	Drie piketauto's in plaats van vier.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	274.153	329.000	
Overige diverse kavels	1.780.106	976.171	Splitsing naar vaartuig en ORT voertuig
Vaartuig		145.416	Splitsing vanuit overige kavels
ORT voertuig		614.574	Splitsing vanuit overige kavels
Brandweer	**17.945.575**	**12.321.353**	
Totaal investeringskredieten	**19.116.850**	**13.377.628**	